

جغرافیای طبیعی، انسانی و اقتصادی

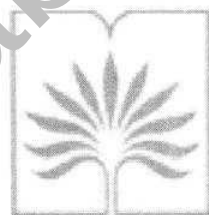
شهرستان رشتخوار

حسن رحمان پور

انتشارات مینوفر
Minufar Publications
تخصصی - دانشگاهی

مشهد مقدّس - ۱۳۹۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : رحمان پور، حسن، ۱۳۵۸ -
مشخصات نشر : مشهد: مینوفر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۲۰۰ ص.: مصور، جدول، نمودار.
فروست : علوم انسانی: ۳۰۶۵.
شابک : ۱۵۰۰۰۰ ریال-۴۲۲-۸۷۰۱-۶۰۰۰-۹۷۸ :
وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۹۷ - ۳۰۰.
موضوع : رشتخوار(شهرستان)
موضوع : Rashtkhar (Iran)
رده بندی کنگره : ۲۰۸۹DSR ۱۳۹۵ ۲۳۲ش/
رده بندی دیویی : ۹۵۵/۸۲
شماره کتابشناسی ملی : ۲۵۸۲۰۴۱

عنوان کتاب: جغرافیای طبیعی، انسانی و اقتصادی شهرستان رشتخوار

نویسنده: حسن رحمان پور

ویراستار و صفحه آر: انتشارات خودآموز

طراح جلد: مینوفر

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری

چاپ و صحافی: دقت

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۱-۲۲-۴

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر برای مولف محفوظ است.

مشهد مقدس، بلوار جلال آل احمد ۶۹ پ ۱۱۶، ص. پ: ۹۱۸۹۵-۱۷۵۵

همراه: ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ - تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۸۳۲۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir - ایمیل: minufar@yahoo.com

پیشگفتار

جُغرافیا یا جُغرافی یا گیتی‌شناسی در حقیقت مطالعه روابط بین جوامع متشکل انسانی و محیط زندگی آنهاست. به بیانی دیگر جغرافیا دانشی است که درباره سطح زمین و پدیده‌های طبیعی، آب و هوا، رستنی‌ها، خاک، فراورده‌ها و مانند آن و پراکندگی آن‌ها بر روی زمین و روابط آن‌ها با انسان گفتگو می‌کند. هر یک از موارد مورد بررسی این دانش رشته ویژه‌ای را پدید می‌آورد مانند جغرافیای انسانی، جغرافیای طبیعی، جغرافیای اقتصادی و جز این‌ها.

واژه «جغرافیا» عربی شده «ژئوگرافیا» به یونانی: γεωγραφία است که معنی واژه به‌واژه‌اش «زمین‌نگاری» است. «رایز» و جغرافیا علم رابطه متقابل انسان با محیط است بنابراین امروزه جغرافیا را ((ام‌العلوم)) می‌نامند، زیرا بسیاری از علوم طبیعی مثل گیاه‌شناسی، زمین‌شناسی، چینه‌شناسی، آب‌شناسی، بگل‌شناسی، خاک‌شناسی، معدن‌شناسی و... و علوم انسانی مثل جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، روانشناسی، تاریخ و... از جغرافیا متولد شده‌اند و در پی‌پاوگی و کودکی را در دامن مادر ((جغرافیا)) گذرانده و وقتی به رشد کامل و بلوغ علمی رسیدند از مادر بریده و مستقل شدند.

از این رو وقتی می‌گوییم شناخت محیط جغرافیایی، تنها محیط فیزیکی نیست، شناخت محیط فیزیکی محض به چه کار انسان می‌آید و چه کارائی و کاربردی دارد؟ منظور از محیط جغرافیایی، محیطی است با تمام مظاهر آن و انسانی که در آن زیست می‌کند. بنابراین جغرافیای طبیعی، انسانی و اقتصادی شهرستان رشت تلاش دارد تا سهمی از واقعیت‌های جغرافیایی را به عنوان مظاهر طبیعی، انسانی و اقتصادی ارائه نماید تا چراغ راهی باشد برای برنامه ریزان و در نهایت برای رسیدن به توسعه متوازن و پایدار شهرستان. انشا...

در این کتاب سعی شده است تا با اصول مختلف و مجزای به بررسی همه جانبه و ابعاد مختلف جغرافیای طبیعی، انسانی و اقتصادی شهرستان رشت خوار پرداخته و در نهایت با استفاده از نتایج پژوهش‌ها و تحقیقات پیشین و منابع معتبر علمی و فرهنگی، **جغرافیای طبیعی، انسانی و اقتصادی شهرستان رشت** را، خوبی ترسیم و ارائه شود تا نتایج آن در آینده مورد استفاده برنامه ریزان، پژوهشگران و مسوولان قرار گیرد.

تدوین و تالیف این اثر حاصل تحقیق و پژوهش‌های متعدد -رشته جغرافیای طبیعی، انسانی و اقتصادی بوده که در سمینارها، کنفرانس‌ها و همایش‌های معتبر علمی و بین‌المللی ارائه و مقالات آن در مجلات مختلف داخلی و خارجی به چاپ رسیده است. همچنین برای جمع‌آوری اسناد، مدارک و آمار، دوستان زیادی با ماهرکاری داشته‌اند که از همه اساتید و همکاران ارجمندی که در مراحل مختلف این مجموعه همکاری داشته‌اند نهایت تشکر و سپاسگزاری را دارم.

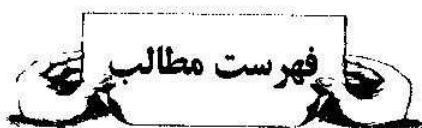
در پایان سخن از همه عزیزانی که این مجموعه را مطالعه نموده و هر گونه
نظر، پیشنهاد و انتقادی نسبت به این مجموعه دارند خواهشمند است تا نظرات، پیشنهادات
و یا انتقادات خود را به وسیله پست الکترونیکی به آدرس: rhmanpor@yahoo.com
در میان گذارند تا در مراحل بعدی تصحیح و تکمیل گردد. انشا...

«وَمِنْ آيَاتِ التَّوْفِيقِ»

حسن رحمان پور

آبان ماه ۱۳۹۵

www.ketab.ir

عنوان..... صفحه

فصل اول: جغرافیای طبیعی شهرستان رشتخوار

مقدمه.....	۲۱
۱-۱- موقعیت جغرافیایی محدود و وسعت استان خراسان رضوی.....	۲۲
۲-۱- تقسیمات کشوری و اداری استان خراسان رضوی.....	۲۳
۳-۱- موقعیت جغرافیایی، حدود و وسعت شهرستان رشتخوار.....	۲۵
۴-۱- تقسیمات کشوری و اداری شهرستان رشتخوار.....	۲۷
۵-۱- ویژگیهای طبیعی و محیطی منطقه.....	۳۰
۶-۱- زمین شناسی و ژئومورفولوژی.....	۳۰
۷-۱- توپوگرافی منطقه.....	۳۲
۸-۱- زمین شناسی منطقه.....	۳۴
۹-۱- دشت رشتخوار.....	۳۷
۱۰-۱- دشت جنگل.....	۳۸

- ۱۱-۱- ویژگیهای اقلیمی منطقه..... ۳۹
- ۱۲-۱- عوامل تشکیل دهنده اقلیم منطقه..... ۳۹
- ۱-۱۲-۱- عرض جغرافیایی..... ۴۰
- ۲-۱۲-۱- ارتفاعات..... ۴۰
- ۱-۱۲-۱- تودههای هوا..... ۴۰
- ۴-۱۲-۱- جریان بر فشار سیبری..... ۴۰
- ۵-۱۲-۱- جریان های معتدله ای..... ۴۱
- ۶-۱۲-۱- جریان هوای گرم و خشک..... ۴۱
- ۱۳-۱- بررسی عناصر اقلیمی شهرستان رشتنخوار..... ۴۲
- ۱۴-۱- ریزشهای جوی..... ۴۳
- ۱۵-۱- دما یا حرارت..... ۴۶
- ۱-۱۵-۱- نوسانات ماهانه حرارت..... ۴۸
- ۲-۱۵-۱- متوسط حداقل و حداکثر دما..... ۴۸
- ۱۶-۱- باد..... ۵۰
- ۱۷-۱- گلباد سالانه..... ۵۱
- ۱۸-۱- باد شرقی..... ۵۲
- ۱۹-۱- باد شمال شرقی..... ۵۲
- ۲۰-۱- تبخیر و تعرق..... ۵۳

- ۱-۲۱- رطوبت نسبی..... ۵۵
- ۱-۲۲- یخبندان..... ۵۸
- ۱-۲۳- نمودارهای اقلیمی..... ۶۰
- ۱-۲۳-۱- نمودار آمپروترمیک Embrothermic..... ۶۰
- ۱-۲۳-۲- نمودار هایتر و گراپ Hytherygraph..... ۶۲
- ۱-۲۴- انیم نمای آمبرژه..... ۶۳
- ۱-۲۵- طبقه بندی اقلیم..... ۶۴
- ۱-۲۶- سیستم طبقه بندی و مان..... ۶۹
- ۱-۲۷- وضعیت اقلیمی..... ۷۱
- ۱-۲۸- منابع طبیعی شهرستان رشتخوار..... ۷۳
- ۱-۲۹- موقعیت شهرستان از نظر تقسیمات حوضه های آبریز..... ۷۵
- ۱-۳۰- منابع آبهای سطحی..... ۷۹
- ۱-۳۰-۱- رودخانه شصت دره..... ۷۹
- ۱-۳۰-۲- رودخانه کال سالار..... ۷۹
- ۱-۳۰-۳- رودخانه کاهیچه..... ۸۰
- ۱-۳۰-۴- کال بند بیشه..... ۸۰
- ۱-۳۱- منابع آبهای زیرزمینی..... ۸۳

- ۱-۳۱-۱- چشمه های منطقه..... ۸۴
- ۱-۳۱-۲- قنات..... ۸۵
- ۱-۳۲- خاکهای منطقه..... ۸۹
- ۱-۳۳- پوشش گیاهی..... ۹۱
- ۱-۳۴- گونه های جانوری..... ۹۵

فصل دوم: جغرافیای انسانی شهرستان رشتخوار

- ۱-۲- ویژگی های انسانی و اجتماعی..... ۱۰۴
- ۱-۱-۲- سابقه تاریخی شهرستان رشتخوار..... ۱۰۴
- ۱-۲-۲- قدمت آثار تاریخی شهرستان رشتخوار..... ۱۱۰
- ۱-۲-۲- ویژگیها و تحولات جمعیتی..... ۱۱۲
- ۱-۲-۲- تحولات جمعیت و خانوار شهرستان رشتخوار..... ۱۱۲
- ۱-۲-۲- تراکم و پراکندگی جمعیت در استان و شهرستان..... ۱۱۵
- ۱-۲-۲- تراکم نسبی..... ۱۱۶
- ۱-۲-۲- تراکم بیولوژیک..... ۱۱۸
- ۱-۲-۳- تحولات جمعیت و خانوار روستایی..... ۱۲۰
- ۱-۲-۴- ساختار جنسی جمعیت..... ۱۲۷
- ۱-۲-۵- نیروی انسانی و اشتغال..... ۱۲۹
- ۱-۲-۶- جمعیت فعال و غیر فعال..... ۱۳۱

۷-۲- تغییرات طبیعی جمعیت (موالید و مرگ و میر)..... ۱۳۳

۸-۲- موالید..... ۱۳۳

۹-۲- مرگ و میر..... ۱۳۴

۱۰-۲- حرکات مکانی جمعیت (مهاجرت)..... ۱۳۵

فصل سوم: جغرافیای اقتصادی شهرستان رشتخوار

۱-۳- ویژگیهای اقتصادی شهرستان رشتخوار..... ۱۴۳

۲-۳- کشاورزی..... ۱۴۴

۱-۲-۳- زراعت و باغداری..... ۱۴۴

۲-۲-۳- زراعت..... ۱۴۶

۳-۲-۳- باغداری..... ۱۵۷

۴-۳- دامپروری..... ۱۶۵

۵-۳- تعداد دامها و طیور شهرستان رشتخوار..... ۱۶۷

۶-۳- وضعیت تولیدات دامی در شهرستان رشتخوار..... ۱۷۰

۷-۳- مشکلات بخش دامداری..... ۱۷۲

۸-۳- صنعت و معدن..... ۱۷۳

۹-۳- صنایع دستی روستایی..... ۱۷۴

۱۰-۳- صنایع و معادن..... ۱۷۷

- تصاویر اماکن تاریخی و گردشگری شهرستان رشتخوار..... ۱۷۹
- تصویر شماره (۱) - مسجد جامع شهر رشتخوار..... ۱۷۹
- تصویر شماره (۲) - نمای داخلی مسجد جامع شهر رشتخوار..... ۱۷۹
- تصویر شماره (۳) - امامزاده میر قوام الدین موسوی - روستای نوق..... ۱۸۰
- تصویر شماره (۴) - مقبره شیخ ابدال - روستای نوق..... ۱۸۰
- تصویر شماره (۵) - مزار پیر یاهو - روستای سعادت آباد..... ۱۸۱
- و مزار امام زاده فاضل - روستای فاضلمند..... ۱۸۱
- شجره نامه امامزاده دورادین - سد آباد آستانه..... ۱۸۲
- تصویر شماره (۶) - تپه های تاریخی کوه - روستای کوده (بخش جنگل)..... ۱۸۲
- تصویر شماره (۷) - مزار امان قلی - روستای سنگال..... ۱۸۳
- تصویر شماره (۸) - قلعه تاریخی کریم آباد - روستای کریم آباد..... ۱۸۳
- تصویر شماره (۹) - خانه تاریخی قرایی شهر رشتخوار..... ۱۸۴
- تصویر شماره (۱۰) - سد شهید یعقوبی - روستای ملک آباد..... ۱۸۴
- تصویر شماره (۱۱) - قلعه تاریخی و حفاظت شده جیزد - روستای اکبر آباد..... ۱۸۵
- تصویر شماره (۱۲) - تفرجگاه گرماب - روستای سعادت آباد..... ۱۸۵
- تصویر شماره (۱۳) - تفرجگاه غرقاب - درریز..... ۱۸۶
- تصویر شماره (۱۴) - پل تاریخی سالار، کال سالار - روستای ملک آباد..... ۱۸۶
- تصویر شماره (۱۵) - پارک تفریحی مادر - تپه چهل ماه شهر رشتخوار..... ۱۸۷

- تصویر شماره (۱۶) - سد خاکی شهید حسینی - روستای نوق ۱۸۷
- تصویر شماره (۱۷) - آب انبار سنتی شهر جنگل ۱۸۸
- تصویر شماره (۱۸) - مزار شاه سنجان - روستای سنگان ۱۸۸
- تصویر شماره (۱۹) - آب انبار سنتی - روستای اکبر آباد ۱۸۹
- تصویر شماره (۲۰) - آبشار تنگل علی آباد دامن ۱۸۹
- تصویر شماره (۲۱) - منابع دستی شهرستان رشتخوار (قالی بافی و پارچه بافی) ۱۹۰
- تصویر شماره (۲۲) - منطقه مسکن شناسی شهر رشتخوار ۱۹۱
- تصویر شماره (۲۳) - شهر تاریخی - روستای اکبر آباد ۱۹۱
- تصویر شماره (۲۴) - آسیاب برج - روستای رشتخوار ۱۹۲
- گزیده ای از اصطلاحات عامیانه و محلی شهرستان رشتخوار ۱۹۳
- صرف فعل در گویش محلی رشتخوار ۱۹۳
- گزیده ای از فرهنگ و اصطلاحات جغرافیایی ۱۹۶
- منابع و مأخذ ۱۹۷